

Mária József
(1940, Felsőbánya)
újságíró, irodalomkritikus,
Nyíregyházán él

Mária József

Cum honore

Üzenet Egerbe, Cs. Varga Istvánnak

*„Hajótöröttek vagyunk, akik a csillagokat nézzük
s a partot keressük, abban a hitben, hogy van
part s a csillagok vezetnek.
(Németh László)*

Lehet-e ennél kifejezőbb idézettel indítani a Dr. Cs. Varga Istvánt köszöntő – megkésett, de jó-kívánságot kifejező, időtlen érvényű – sorokat? Kettős indoklással választottuk Németh Lászlónak a Tanú indulását meghirdető írásából kiragadott idézetet: egyfelől azért, mert Németh László Cs. Varga István irodalomtörténeti munkásságának legfontosabb sarokköve; másfelől azért, mert több évtizedes oktatói-nevelői pályája során mindenkor hittel és derűvel vallotta, irodalmi példákkal bizonyította: legyen bár sorsunk kérdésekkel, gondokkal teli, mindig akad egy csillag, amely fogódzót, iránytűt kínál, s amely elvezet személyiségünk kiteljesítéséhez.

Azt kérdezhetnénk: honnan e hittel és optimizmussal teli életakarat, kisugárzás forrása? Életútja ismeretében nem nehéz rátalálnunk. Előbb a szülői házból hozott örökség: a munka szeretete és tisztelete. Aztán a győri bencés gimnáziumban magába szívott kultúra kettős dimenziója, az egyetem padjaiban kikristályosuló pálya spirituális alapjai: egyfelől a hit – szóló lenni, mely bőséges termést hoz –, másfelől a hivatás csírája, amely a katedrára

Szeretettel köszöntjük a 75. születésnapját ünneplő szerzőnket!

vezette, ezer és ezer diákfőben és szívben ültetve el az irodalom szeretetét. Azét az irodalomét, amelynek legfőbb üzenete: a haza szeretete és szolgálata, az emberi élet minőségének igénye és követendő példázata, az emelkedő nemzet hite és reménye. Ebben irányították Őt – mint a görögöket a mitológia istenei – a maga választotta/követte létparancsot szimbolizáló csillagok: a Szép, a Jó, az Igaz és a Szent, melyek elvezetnek az áhított, remélt, elérhető és megélhető part felé.

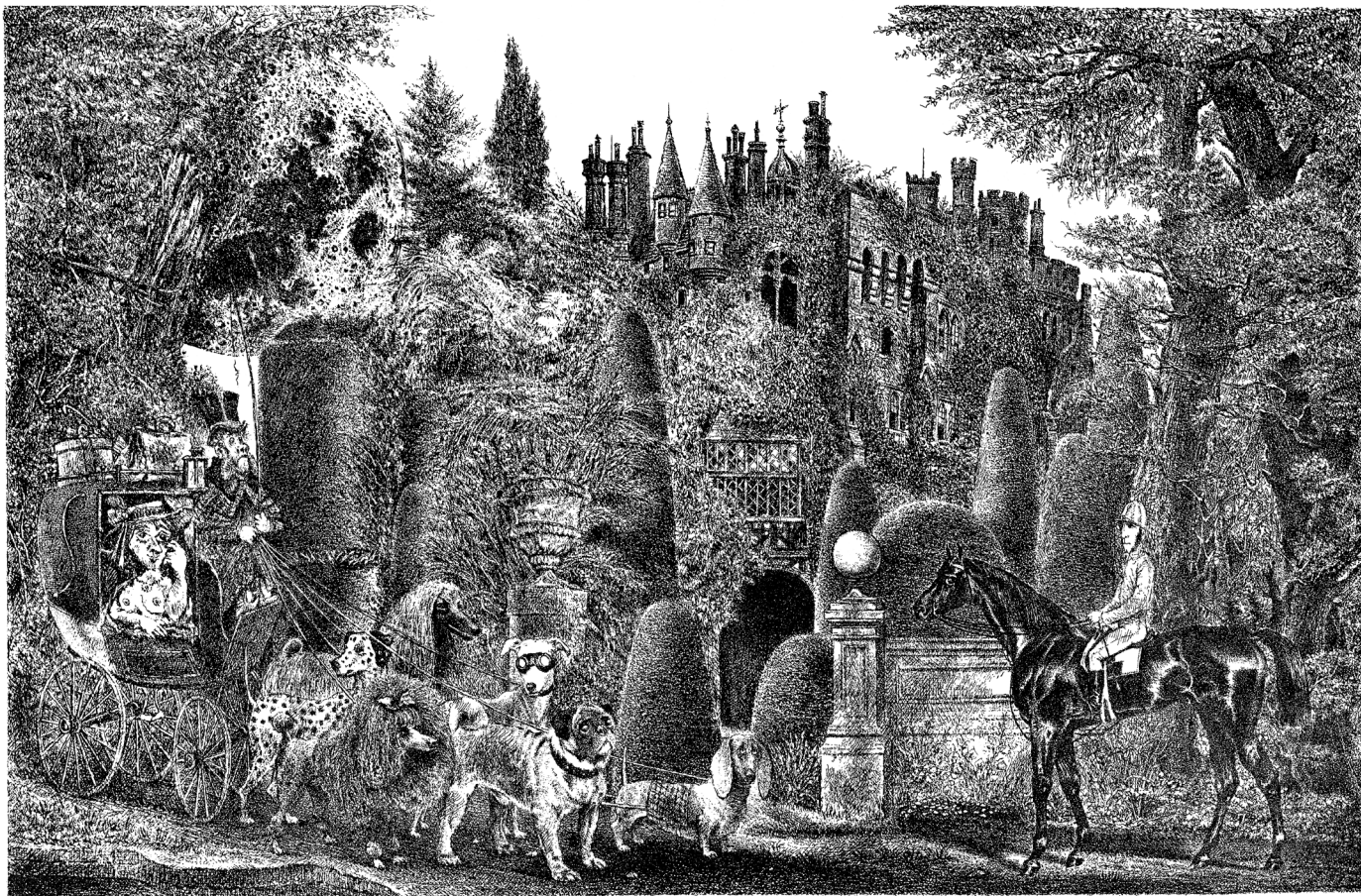
Az Élet kegyes volt hozzá. Megadta a lehetőséget arra, hogy vállalt hivatása, elkötelezettsége csodálatos pályát fusson be: az edelényi középiskolában, az egri főiskolán, a debreceni egyetemen és a fővárosi egyetemi katedrán. És nemcsak azokon a helyeken, hanem könyvei által is jelezve a part felé vezető utat. Elsők között a *Tanújelekkel*, amely ki másról szólhatott, mint Németh Lászlóról. Az író irodalmi hagyatékának ápolása/értelmezése/méltatása életre szóló feladatként kísérte. Nem véletlen, hogy az író kultuszát építő/szorgalmazó Németh László Társaság alapító tagja lett, azé a szellemi közösségé, amely Németh László eklézsiáját valódi civil szervezetté emelte. Bárhol volt, nyomot hagyott maga után. Említsük a *Hevesi és borsodi tájházában*, a *Borkultúra kettős tükörben*, aztán a térben és időben szélesebb rendet vágó köteteket: *Szent Művészet*, *Utak és távlatok*, *Adósságtörlesztés*, *Látókör*, *Rokonföldön*, s irodalomtörténeti pályájának csúcspontját: „Nyújts feléje védő kart...” – az örök érvényű értékeket

kereső és fölmutató könyveket. Ezek híven példázzák, hogy a Kapuváron megfogamzott szőlőtő, a Győrben szárba szökkenő szőlővessző bőséges termést hozott, nem csupán az Őt hallgató diáksereg lelkében/elméjében, hanem a köteteit lapozó olvasókéban is.

Adott Cs. Varga István szolgálatának egy másik terepuma is: meghívott előadóként belakta a kicsiny haza minden szegletét; elment mindenhova, ahova meghívták. Jó előadónak lenni: Isten adta tehetség. Ő ennek birtokában szólal meg. A hallgatóságra átsugárzik a gondolat szépsége.

Koordináta-rendszere pedig: Isten, Haza, Család csúcspontjai között feszül, hirdeti azt, aminek szolgálatára életre szólóan elköteleződött. Tudván tudja, hogy a kapott talentumokkal el kell számolnia, hogy minden írás, minden kimondott szó adósságtörlesztés – a hetvenöt éven innen és túl is, amíg erőnkből telik.

Mivel is zárhatnánk tisztelgő sorainkat, mint a másfél évtizeddel ezelőtt megjelentetett könyv címével: *Cum honorem* Cs. Varga István. Veled együtt mondjuk, amint könyved nekem szóló ajánlásában írtad: *Deo gratias!*

Romantikus lap kutyafogattal I. (litográfia, 298 × 462 mm, 1992)